

STORTINGET

Representantforslag 123 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Jorunn Gleditsch Lossius, Knut Arild Hareide,
Geir Jørgen Bekkevold og Trude Brosvik

Dokument 8:123 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jorunn Gleditsch Lossius, Knut Arild Hareide, Geir Jørgen Bekkevold og Trude Brosvik om å sikre at forsøk på kjøp av seksuelle tjenester er straffbart

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortinget vedtok i 2008 at kjøp av seksuelle tjenester skulle inntas i straffeloven av 1902, jf. lovens § 202a. Loven trådte i kraft 1. januar 2009, om lag ti år etter at Sverige innførte et slikt forbud. Tidligere hadde det kun vært straffbart å kjøpe seksuelle tjenester fra en person under 18 år. Bakgrunnen for innføringen av forbudet var blant annet at det skulle være et tiltak for å bekjempe menneskehandel. For Kristelig Folkeparti var det viktig å sikre at det var kjøpet som skulle forbyes, og ikke salget. Innføringen av loven var en viktig milepæl for å fremheve menneskeverdet og markere samfunnets holdning om at mennesket ikke er en salgsvare.

I Magnus Matningsdals kommentarutgave til den nye straffeloven 2005 har han på side 789 påpekt følgende om hvorvidt forsøk på kjøp av seksuelle tjenester iht. straffeloven § 316 skal regnes som straffbart eller ikke:

«En isolert vurdering av første ledd kunne riktignok umiddelbart synes å tilsa at forsøk ikke er straffbart, idet en overtredelse av første ledd maksimalt kan straffes med fengsel inntil seks måneder, mens straff for forsøk normalt forutsetter at handlingen kan straffes med fengsel i ett år eller mer. Andre ledd forhøyer imidlertid den øvre strafferammen til fengsel i inntil ett år når overtredelsen har skjedd på en 'særlig krenkende måte'. Da loven ikke inneholder noen uttømmende oppreg-

ning av hvilke forhold som kan begrunne denne karakteristikken, innebærer det at den øvre strafferammen etter første ledd i materielle og prosessuelle sammenhenger er fengsel inntil ett år. Se Rt. 2007 s. 382 og Rt. 2009 s.1615 til illustrasjon. Dermed er også forsøk straffbart.»

Den 14. desember 2017 kom det frem på dagbladet.no at det i Oslo politidistrikt kun hadde blitt utstedt fem bøter for kjøp av seksuelle tjenester i hovedstaden i 2017. Bakgrunnen for det lave antallet straffereaksjoner mener politiet er at det ikke lenger er straffbart å forsøke å kjøpe seksuelle tjenester. De påpeker at denne endringen medfører en del etiske problemstillinger for politibetjentene som skal håndheve loven, og at slik loven er utformet nå, ser den ut til å ha noen hull som vanskeliggjør politiets arbeid.

Forslagsstillerne viser til Dokument nr. 15:693 (2017–2018), skriftlig spørsmål fra representanten Kjell Ingolf Ropstad til justis- og beredskapsministeren om uklarheten knyttet til juridisk teori og politiets håndhevelse av forsøk på brudd på straffeloven § 316. Statsråden svarte følgende:

«Riksadvokaten har i et brev til departementet gitt uttrykk for at forsøk på kjøp av seksuelle tjenester fra voksne ikke lenger kan straffes, og at denne avkriminaliseringen synes å være en utilsiktet konsekvens av at skillet mellom forbrytelser og forseelser ble forlatt ved innføringen av den nye straffeloven. Som nevnt av representanten gir derimot Magnus Matningsdal i kommentarutgaven til straffeloven uttrykk for at slikt forsøk fortsatt er straffbart. Jeg tar til etterretning at det er uenighet om hva som er gjeldende rett på dette området. Jeg vil derfor vurdere om departementet bør sende på høring et forslag til lovendring som kan avklare dette.»

Svaret fra statsråden viser tydelig at juridisk teori og Riksadvokaten har helt ulik tolkning av gjeldende rett.

Forslagsstillerne mener at uklarheten knyttet til hvorvidt forsøk på kjøp av seksuelle tjenester skal være straffbart eller ikke, må rettes opp i. Det er etter forslagsstillerne mening viktig at loven endres slik at det fremkommer tydelig at forsøk på brudd på straffeloven av 2005 § 316 skal være straffbart.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av straffeloven som sikrer at forsøk på kjøp av seksuelle tjenester er straffbart.

31. januar 2018

Jorunn Gleditsch Lossius

Knut Arild Hareide

Geir Jørgen Bekkevold

Trude Brosvik